

**ZAKON
O AGENCIJI ZA NACIONALNU BEZBJEDNOST**

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Poslove nacionalne bezbjednosti koji se odnose na zaštitu Ustavom utvrđenog pravnog poretka, nezavisnosti, suvereniteta, teritorijalnog integriteta i bezbjednosti Crne Gore, Ustavom utvrđena ljudska prava i slobode, kao i druge poslove od interesa za nacionalnu bezbjednost vrši Agencija za nacionalnu bezbjednost Crne Gore (u daljem tekstu: Agencija).

Član 2

Agencija je bezbjednosno obavještajna služba i sastavni je dio sistema bezbjednosti Crne Gore.

Agencija ima svojstvo pravnog lica u skladu sa zakonom.

Član 3

Agencija vrši poslove iz svoje nadležnosti na osnovu i u okviru Ustava i zakona. Poslove Agencije vrše ovlašćena službena lica (u daljem tekstu: ovlašćeni službenik Agencije).

Ovlašćeni službenik Agencije je samostalan u radu i za svoj rad lično odgovoran.

Ovlašćeni službenik Agencije je dužan da poslove izvršava u skladu sa Ustavom, zakonom i drugim propisom.

Član 4

Agencija je u svom radu politički i ideološki neutralna.

Član 5

Agencija ostvaruje saradnju sa organima, organizacijama i službama drugih država i međunarodnih organizacija u skladu sa vanjskom politikom Vlade Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada).

Član 6

Kontrola rada Agencije ostvaruje se putem parlamentarne kontrole i kontrole zakonitosti i efikasnosti.

Član 7

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

II. NADLEŽNOST I NAČIN VRŠENJA POSLOVA AGENCIJE

1. Poslovi Agencije

Član 8

Agencija prikuplja, evidentira, analizira, procjenjuje, koristi, razmjenjuje, čuva i štiti podatke o aktivnostima od značaja za nacionalnu bezbjednost koji se odnose na sprečavanje:

- 1) djelatnosti usmjerenih protiv nezavisnosti, suvereniteta, teritorijalnog integriteta, odbrane, bezbjednosti i Ustavom utvrđenog pravnog poretka Crne Gore;
- 2) terorizma, nasilnog ekstremizma i drugih oblika organizovanog nasilja;
- 3) organizovanog kriminala,
- 4) krivičnih djela protiv čovječnosti i drugih dobara zaštićenih međunarodnim pravom;
- 5) obavještajno-subverzivnog i hibridnog djelovanja nosilaca obavještajnih aktivnosti drugih država i drugih subjekata;
- 6) prijetnji po sajber bezbjednost;
- 7) prijetnji po ekonomske interese Crne Gore;
- 8) prijetnji po međunarodnu bezbjednost;
- 9) drugih mogućih prijetnji po nacionalnu bezbjednost.

Agencija vrši kontraobavještajnu zaštitu Skupštine Crne Gore (u daljem tekstu: Skupština), Vlade, Predsjednika Crne Gore i drugih državnih organa, ministarstava i organa uprave, kao i ličnosti, objekata i prostora u smislu propisa kojim se određuju ličnosti, objekti i prostori koje obezbjeđuje organizaciona jedinica organa državne uprave nadležnog za unutrašnje poslove koja vrši policijske poslove (u daljem tekstu: policija).

Agencija vrši bezbjednosne provjere i procjene, kao i druge poslove od interesa za nacionalnu bezbjednost, u skladu sa zakonom.

O podacima iz stava 1 ovog člana Agencija izvještava predsjednika Skupštine, predsjednika Vlade i predsjednika Crne Gore.

O podacima iz stava 1 ovog člana, koji ukazuju na postojanje osnova sumnje da se priprema, organizuje ili da je izvršeno krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti, Agencija izvještava policiju i nadležno državno tužilaštvo.

Kad to nalažu razlozi nacionalne bezbjednosti, Agencija izvještava državne organe i organe državne uprave o podacima iz stava 1 ovog člana, koji se odnose na njihovu nadležnost.

Pravila i procedure vršenja kontraobavještajne zaštite iz stava 2 ovog člana uređuje direktor Agencije, uz saglasnost Vlade.

Član 9

Podaci iz člana 8 ovog zakona mogu se koristiti samo za svrhe radi kojih su, u skladu sa zakonom, prikupljeni.

Član 10

Agencija prikuplja podatke o ličnosti (u daljem tekstu: lični podaci) i druge podatke u mjeri koja je neophodna za vršenje poslova iz nadležnosti Agencije.

Prikupljanje ličnih i drugih podataka (u daljem tekstu: podaci) vrši se primjenom sredstava i metoda utvrđenih ovim zakonom, u skladu sa načelom srazmjernosti, u obimu i na način koji je neophodan za vršenje poslova iz nadležnosti Agencije.

Član 11

Agencija štiti tajnost podataka koji se odnose na ostvarivanje nadležnosti u skladu sa zakonom kojim se uređuje tajnost podataka.

2. Sredstva i metode prikupljanja podataka

Član 12

Agencija prikuplja podatke korišćenjem javno dostupnih izvora.

Agencija prikuplja podatke i traži pomoć u vezi sa prikupljanjem podataka od građana, uz njihovu izričitu saglasnost.

Ovlašćeni službenik Agencije koji prikuplja podatke i traži pomoć u vezi sa prikupljanjem podataka od građana, dužan je da se legitimiše službenom legitimacijom.

U slučaju kad postoji vjerovatnoća da građanin, koji nije dao izričitu saglasnost za razgovor sa ovlašćenim službenikom Agencije, raspolaže obavještenjima značajnim za nacionalnu bezbjednost, Agencija može zatražiti od policije da sa građaninom obavi razgovor uz učešće ovlašćenog službenika Agencije, u skladu sa zakonom kojim se uređuju unutrašnji poslovi.

Član 13

Državni organi, organi državne uprave, organi lokalne samouprave i organi lokalne uprave, pravna lica i drugi subjekti koji vode pisane i elektronske evidencije, registre i zbirke podataka dužni su da, na zahtjev Agencije, dostave tražene podatke potrebne za vršenje poslova iz nadležnosti Agencije, odnosno da ovlašćenom službeniku Agencije koji se legitimiše službenom legitimacijom, omoguće pristup podacima neposrednim uvidom u te evidencije, registre i zbirke podataka.

O izvršenom uvidu u evidencije, registre i zbirke podataka, u smislu stava 1 ovog člana, ovlašćeni službenik Agencije dužan je da sačini informaciju.

Organi, pravna lica i drugi subjekti iz stava 1 ovog člana dužni su da Agenciji, na njen zahtjev, omoguće pristup elektronskim putem podacima iz evidencija, registara i zbirki podataka koje vode u elektronskoj formi.

Obaveze iz st. 1 i 3 ovog člana odnose se i na pravna lica i druge subjekte koji nemaju sjedište u Crnoj Gori, ako se oprema za obradu ličnih podataka nalazi u Crnoj Gori.

Zahtjev Agencije za dostavljanje, odnosno pristup podacima iz evidencija, registara i zbirki podataka, kao i informacija iz stava 2 ovog člana označavaju se odgovarajućim stepenom tajnosti u skladu sa zakonom kojim se uređuje tajnost podataka.

O dostavljanju, uvidu i pristupu podacima organi, pravna lica i drugi subjekti iz st. 1 i 3 ovog člana vode evidenciju, koja sadrži informaciju da je Agenciji dostavljen

podatak, odnosno da je izvršen neposredni uvid ili pristup elektronskim putem, kao i datum i vrijeme početka, odnosno završetka tog uvida, odnosno pristupa podacima.

Agencija vodi evidenciju o ovlašćenim službenicima Agencije koji imaju pravo pristupa podacima elektronskim putem, čiju sadržinu utvrđuje direktor Agencije.

Član 14

Organi, pravna lica i drugi subjekti iz člana 13 stav 1 ovog zakona dužni su da Agenciju obavijeste o podacima iz člana 8 ovog zakona do kojih dođu u vršenju poslova iz svoje nadležnosti, kao i da omoguće pregled kompromitovanih informaciono-komunikacionih sistema, dostave podatke o mogućem neovlašćenom pristupu informaciono-komunikacionim sistemima ili drugim oblicima ugrožavanja informacione bezbjednosti.

3. Tajno prikupljanje podataka

Član 15

Agencija je ovlašćena da tajno prikuplja podatke sljedećim sredstvima i metodama:

- 1) saradnjom sa crnogorskim državljanima i strancima;
- 2) praćenjem, osmatranjem i elektronskom pretragom na javnom mjestu, uz korišćenje tehničkih sredstava za dokumentovanje;
- 3) kupovinom podataka, dokumenata i predmeta;
- 4) nadzorom nad elektronskim komunikacijama i poštanskim pošiljkama koji se odnosi na:
 - a) sadržaj elektronske komunikacije;
 - b) podatke o elektronskoj komunikaciji korisnika, koja sadrži podatke o saobraćaju i lokacijama, kao i podatke o neuspješnom uspostavljanju elektronske komunikacije;
 - c) međunarodne telekomunikacione veze;
 - d) sadržaj i vrstu poštanske pošiljke, odnosno usluge;
- 5) pregledom informaciono-komunikacionih sistema državnih organa, organa državne uprave, organa lokalne samouprave i organa lokalne uprave i pravnih lica koja vrše javna ovlašćenja;
- 6) pregledom vozila i predmeta;
- 7) nadzorom unutrašnjosti objekata, zatvorenih prostora i predmeta uz korišćenje tehničkih sredstava.

Sredstva i metode iz stava 1 tač. 2 do 7 ovog člana mogu se, po nalogu direktora Agencije, primijeniti i na stranca ako to nalažu razlozi nacionalne bezbjednosti.

Član 16

U primjeni sredstava i metoda iz člana 15 ovog zakona ovlašćeni službenik Agencije može:

- 1) koristiti ispravu za prikrivanje identiteta ili oznake sredstava koje koristi, kao i identiteta lica sa kojim je uspostavljena tajna saradnja;
- 2) preduzeti mjere prikrivanja vlasništva nad pravnim licem;
- 3) osnivati fiktivno privredno društvo ili drugo pravno lice;

4) prikriveno koristiti imovinu i usluge fizičkih i pravnih lica.

Ispravu, odnosno oznaku iz stava 1 tačka 1 ovog člana izdaje organ državne uprave nadležan za unutrašnje poslove, na zahtjev direktora Agencije i o njima vodi posebnu evidenciju.

Po prestanku razloga zbog kojih je odobreno korišćenje isprave, odnosno oznake iz stava 1 tačka 1 ovog člana, organ državne uprave nadležan za unutrašnje poslove ih poništava i dostavlja na čuvanje Agenciji.

Podaci o mjerama iz stava 1 ovog člana označavaju se odgovarajućim stepenom tajnosti u skladu sa zakonom kojim se uređuje tajnost podataka.

Pravila sprovođenja mjera iz stava 1 ovog člana utvrđuje direktor Agencije, uz saglasnost Vlade.

Član 17

Saradnja sa crnogorskim državljanima i strancima zasniva se na principima dobrovoljnosti i tajnosti.

Agencija je dužna da zaštiti identitet lica iz stava 1 ovog člana.

Član 18

Ako podatke iz člana 8 ovog zakona nije moguće pribaviti na način iz čl. 12, 13, 14 i 17 ovog zakona ili bi prikupljanje tih podataka izazvalo nesrazmjerne teškoće, direktor Agencije izdaje pisani nalog za primjenu sredstava i metoda iz člana 15 stav 1 tač. 2 i 5 ovog zakona.

Pregled informaciono-komunikacionih sistema državnih organa i organa državne uprave iz člana 15 stav 1 tačka 5 ovog zakona vrši se u saradnji sa organom koji upravlja informaciono-komunikacionom mrežom tog organa.

Nalog za primjenu sredstava i metode iz člana 15 stav 1 tačka 2 ovog zakona sadrži podatke o licu, objektu, vozilu, predmetu na koje se nalog odnosi, vrijeme trajanja, kao i osnovanost razloga za primjenu tog sredstava i metode.

Nalog za primjenu sredstava i metode iz člana 15 stav 1 tačka 5 ovog zakona sadrži podatke o sistemu na koje se nalog odnosi sa kojima Agencija raspolaže, vrijeme trajanja, kao i osnovanost razloga za primjenu tog sredstava i metode.

Nalog iz st. 3 i 4 ovog člana izdaje se za period do šest mjeseci i može se produžavati po šest mjeseci, dok se ne postigne svrha radi koje je odobrena primjena tog sredstva i metode, tako da primjena ovog sredstva i metoda može trajati najduže 24 mjeseca.

Član 19

Agencija prikuplja podatke kupovinom podataka, dokumenata i predmeta (tajnih planova, izvještaja, skica i drugih dokumenata i predmeta) od značaja za nacionalnu bezbjednost.

Kupovinu podataka, dokumenata i predmeta iz stava 1 ovog člana odobrava direktor Agencije.

Član 20

Ako podatke iz člana 8 ovog zakona nije moguće pribaviti na način iz čl. 12, 13, 14 i člana 15 stav 1 tač. 1, 2, 3 i 5 ovog zakona ili bi prikupljanje podataka na taj način zahtijevalo nesrazmjerni rizik ili ugrožavanje života i zdravlja ljudi, Agencija može, na

osnovu prethodne odluke nadležnog suda, primijeniti sredstva i metode člana 15 stav 1 tačka 4 podtač. a, c i d i tač. 6 i 7 ovog zakona.

Član 21

Nadzor iz člana 15 stav 1 tačka 4 podtač. a, c i d ovog zakona, na obrazloženi pisani predlog direktora Agencije, za svaki pojedinačni slučaj, odlukom odobrava predsjednik Vrhovnog suda Crne Gore, ako postoje osnovi sumnje da je ugrožena nacionalna bezbjednost:

- 1) pripremanja za oružani napad na Crnu Goru;
- 2) tajnim aktivnostima usmjerenim protiv nezavisnosti, suvereniteta, teritorijalnog integriteta, odbrane, bezbjednosti i Ustavom utvrđenog pravnog poretka Crne Gore;
- 3) tajnim aktivnostima, planiranjem i vršenjem priprema za izvođenje unutrašnjih i međunarodnih terorističkih akcija i drugih nasilnih akcija protiv građana, državnih organa, organa državne uprave i nosilaca javnih funkcija u Crnoj Gori ili inostranstvu;
- 4) špijunažom ili odavanjem tajnih podataka;
- 5) obavještajno-subverzivnom i hibridnom aktivnošću pojedinaca, grupa i organizacija u korist drugih država;
- 6) organizovanom kriminalnom aktivnošću;
- 7) podrivanjem ekonomskih interesa Crne Gore;
- 8) vršenjem aktivnosti protiv čovječnosti i drugih dobara zaštićenih međunarodnim pravom;
- 9) vršenjem sajber terorizma i sajber napada organizovanih ili podržavanih od drugih država i drugih oblika ugrožavanja sajber bezbjednosti.

U slučaju odsustva ili spriječenosti predsjednika Vrhovnog suda Crne Gore, nadzor iz stava 1 ovog člana odobrava sudija koji ga zamjenjuje u skladu sa zakonom.

Pregled, odnosno nadzor iz člana 15 stav 1 tač. 6 i 7 ovog zakona, na obrazloženi pisani predlog direktora Agencije, za svaki pojedinačni slučaj, odlukom odobrava Vijeće sudija Vrhovnog suda Crne Gore, ako postoje osnovi sumnje da je aktivnostima iz stava 1 ovog člana ugrožena nacionalna bezbjednost.

Odluka iz st. 1 i 3 ovog člana donosi se najkasnije u roku od 48 časova od podnošenja predloga.

U slučaju opravdanosti i hitnosti koja zahtijeva da se otpočne primjena sredstva i metode iz st. 1 i 3 ovog člana, direktor Agencije može izdati nalog za otpočinjanje primjene tog sredstva i metode, ako bi odlaganje otpočinjanja primjene onemogućilo postizanje svrhe radi koje se predlaže.

U slučaju iz stava 5 ovog člana, direktor Agencije je dužan da, odmah po otpočinjanju primjene sredstva i metode iz st. 1 i 3 ovog člana, podnese predlog predsjedniku Vrhovnog suda Crne Gore, odnosno Vijeću sudija Vrhovnog suda Crne Gore za donošenje odluke iz st. 1 i 3 ovog člana.

Ako predsjednik Vrhovnog suda Crne Gore, odnosno sudija koji ga zamjenjuje, odnosno Vijeće sudija Vrhovnog suda Crne Gore, u roku od 48 časova od otpočinjanja primjene sredstva i metode iz st. 1 i 3 ovog člana ne odobri primjenu tog sredstva i metode, Agencija je dužna da obustavi primjenu, a prikupljene podatke i dokumenta na kojima su ti podaci zabilježeni uništi.

Zapisnik o uništavanju podataka i dokumenata iz stava 7 ovog člana, direktor Agencije je dužan da dostavi predsjedniku Vrhovnog suda Crne Gore, odnosno sudiji koji ga zamjenjuje, odnosno Vijeću sudija Vrhovnog suda Crne Gore.

Član 22

Predlog za nadzor nad elektronskim komunikacijama i poštanskim pošiljkama iz člana 15 stav 1 tačka 4 podtač. a, c i d ovog zakona sadrži podatke o: licu na koje se nadzor odnosi; osnovanosti razloga za njegovu primjenu; načinu primjene; obimu i trajanju; elektronskom komunikacionom sredstvu i/ili poštanskoj pošiljci, odnosno usluzi i okolnostima koje nalažu potrebu primjene ovog oblika prikupljanja podataka.

Ako Agencija ne može utvrditi identitet lica na koje se nadzor odnosi, predlog iz stava 1 ovog člana može da sadrži podatke o licu kojima Agencija raspolaže ili tehničke podatke.

Predlog za pregled vozila i predmeta iz člana 15 stav 1 tačka 6 ovog zakona sadrži podatke o: vozilu ili predmetu na koje se nadzor odnosi; načinu vršenja, obimu i trajanju nadzora; vrsti tehničkih sredstava koja se koriste i okolnostima koje nalažu potrebu primjene ovog oblika prikupljanja podataka.

Predlog za nadzor unutrašnjosti objekata, zatvorenih prostora i predmeta iz člana 15 stav 1 tačka 7 ovog zakona sadrži podatke o: licu/licima ili objektu, prostoru ili predmetu na koje se nadzor odnosi; načinu vršenja, obimu i trajanju nadzora; vrsti tehničkih sredstava koja se koriste i okolnostima koje nalažu potrebu primjene ovog oblika prikupljanja podataka.

Nadzor iz člana 15 stav 1 tačka 4 podtač. a, c i d i pregled i nadzor iz tač. 6 i 7 ovog zakona može da traje šest mjeseci, a zbog važnih razloga može se produžavati po šest mjeseci, dok se ne postigne svrha radi koje je odobrena primjena tog nadzora, odnosno pregleda, tako da taj nadzor, odnosno pregled može trajati najduže 24 mjeseca.

Produženje nadzora iz člana 15 stav 1 tačka 4 podtač. a, c i d ovog člana odobrava predsjednik Vrhovnog suda Crne Gore, a u slučaju odsutnosti ili spriječenosti sudija koji ga zamjenjuje.

Produženje pregleda i nadzora iz člana 15 stav 1 tač. 6 i 7 ovog zakona odobrava Vijeće sudija Vrhovnog suda Crne Gore.

Nadzor iz člana 15 stav 1 tačka 4 podtač. a, c i d i pregled i nadzor iz tač. 6 i 7 ovog zakona ukidaju se odmah nakon prestanka razloga zbog kojih su vršeni, o čemu direktor Agencije, u pisanoj formi, obavještava predsjednika Vrhovnog suda Crne Gore, odnosno Vijeće sudija Vrhovnog suda Crne Gore.

Operatori elektronskih komunikacija, kao i poštanski operatori dužni su da Agenciji omoguće uslove za vršenje nadzora iz člana 15 stav 1 tačka 4 podtač. a, c i d ovog zakona, koji je odobrio predsjednik Vrhovnog suda Crne Gore, odnosno sudija koji ga zamjenjuje.

Ako se, u postupku primjene sredstava i metoda iz člana 15 stav 1 tačka 4 podtač. a, c i d i tač. 6 i 7 ovog zakona, dođe do saznanja da lice, grupa lica ili organizacija, za koje postoji odobrenje Vrhovnog suda u skladu sa članom 21 ovog zakona i st. 1 do 9 ovog člana, koristi drugo sredstvo komunikacije, elektronsku ili

drugu adresu ili da se komunikacija obavlja na drugom mjestu ili u drugoj prostoriji, direktor Agencije može izdati pisani nalog za proširenje ili sužavanje mjere.

Član 23

Ako podatke iz člana 8 ovog zakona nije moguće pribaviti na način iz čl. 12, 13, 14 i člana 15 stav 1 tač. 1, 2 i 3 ovog zakona ili bi prikupljanje podataka na taj način zahtijevalo nesrazmjerni rizik ili ugrožavanje života i zdravlja ljudi, Agencija pored sredstva i metoda iz člana 15 stav 1 tačka 4 podtač. a, c i d i tač. 6 i 7 ovog zakona, primjenjuje sredstva i metodu iz člana 15 stav 1 tačka 4 podtačka b ovog zakona.

Primjenu sredstva i metode iz člana 15 stav 1 tačka 4 podtačka b ovog zakona odobrava direktor Agencije pisanim aktom koji sadrži podatke o: licu na koje se nadzor odnosi; osnovanosti razloga za njegovu primjenu; načinu primjene; obimu i trajanju; elektronskom komunikacionom sredstvu i/ili poštanskoj pošiljci, odnosno usluzi i okolnostima koje nalažu potrebu primjene ovog oblika prikupljanja podataka.

Ako Agencija ne može utvrditi identitet lica na koje se nadzor odnosi, pisani akt iz stava 2 ovog člana može da sadrži podatke o licu kojima Agencija raspolaže ili tehničke podatke.

Nadzor iz člana 15 stav 1 tačka 4 podtačka b može da traje šest mjeseci i može se produžavati po šest mjeseci, dok se ne postigne svrha radi koje je odobrena primjena tog nadzora, tako da taj nadzor, odnosno pregled može trajati najduže 24 mjeseca.

Produženje nadzora iz člana 15 stav 1 tačka 4 podtačka b ovog zakona odobrava direktor Agencije, obrazloženim pisanim aktom.

Nadzor iz člana 15 stav 1 tačka 4 podtačka b ovog zakona ukida se odmah nakon prestanka razloga zbog kojih su vršeni, o čemu direktor Agencije donosi pisani akt.

Operatori elektronskih komunikacija, kao i poštanski operatori dužni su da Agenciji omoguće uslove za vršenje nadzora iz člana 15 stav 1 tačka 4 podtačka b ovog zakona koji je odobrio direktor Agencije, u skladu sa zakonom.

4. Pravila o operativnom radu

Član 24

Bliži način primjene sredstava i metoda prikupljanja podataka propisanih ovim zakonom i način vršenja operativnog rada utvrđuju se pravilima o operativnom radu, koja donosi direktor Agencije, uz saglasnost Vlade.

Član 25

Pravila iz člana 24 ovog zakona, kao i drugi akti kojima se u skladu sa ovim zakonom uređuje način vršenja pojedinih poslova Agencije označavaju se odgovarajućim stepenom tajnosti u skladu sa zakonom kojim se uređuje tajnost podataka.

5. Posebna ovlašćenja i obaveze

Član 26

U cilju vršenja poslova iz nadležnosti Agencije, ovlašćeni službenik Agencije u izuzetnim situacijama može da:

- utvrdi identitet lica,
- upotrijebi vatreno oružje.

Direktor Agencije određuje ovlašćene službenike Agencije koji imaju ovlašćenja iz stava 1 ovog člana.

Primjena ovlašćenja iz stava 1 ovog člana mora biti srazmjerna potrebi zbog koje se preduzima.

Član 27

Ovlašćeni službenik Agencije iz člana 26 ovog zakona može utvrditi identitet lica:

- 1) koje ulazi u objekat ili prostor koji koristi Agencija,
- 2) za koje je potrebno utvrditi identitet iz bezbjednosnih razloga,
- 3) koje može da obezbijedi podatke od značaja za vršenje poslova iz nadležnosti Agencije.

Ovlašćeni službenik Agencije iz stava 1 ovog člana je dužan da prilikom utvrđivanja identiteta lica to lice upozna sa razlogom utvrđivanja identiteta, ako zakonom nije drugačije propisano.

Utvrdjivanje identiteta lica vrši se uvidom u ličnu kartu ili drugu javnu ispravu sa fotografijom.

Izuzetno od stava 3 ovog člana, identitet se može utvrditi i na osnovu izjave lica čiji je identitet već utvrđen.

Član 28

Ovlašćeni službenik Agencije iz člana 26 ovog zakona koji u vršenju poslova iz nadležnosti Agencije može biti posebno izložen opasnosti po ličnu bezbjednost, zdravlje i život, ima pravo držanja, nošenja i upotrebe vatrenog oružja.

Ovlašćeni službenik Agencije iz stava 1 ovog člana mora biti posebno osposobljen za držanje, nošenje i upotrebu vatrenog oružja.

Ovlašćeni službenik Agencije iz stava 1 ovog člana može upotrijebiti vatreno oružje samo ako je to neophodno da bi zaštitio svoj život ili život drugog lica, kad za to postoje objektivni razlozi.

Postojanje objektivnih razloga, u smislu stava 3 ovog člana, cijeniće se sa stanovišta prosječnog ovlašćenog službenika Agencije, obučenog i sa iskustvom u upotrebi vatrenog oružja, pri čemu ti razlozi moraju biti zasnovani na svim činjenicama poznatim ovlašćenom službeniku Agencije u trenutku upotrebe vatrenog oružja.

Ovlašćeni službenik Agencije iz stava 1 ovog člana, osim prema licu, vatreno oružje može upotrijebiti i prema životinji, prevoznom sredstvu i predmetu kojim se ugrožava njegov život ili život drugog lica.

Prije nego što ovlašćeni službenik Agencije iz stava 1 ovog člana upotrijebi vatreno oružje dužan je da, kad okolnosti to dopuštaju, lice prema kome će upotrijebiti vatreno oružje upozori odgovarajućim povikom.

Program osposobljavanja i postupak provjere znanja o postupanju prilikom držanja, nošenja i upotrebe vatrenog oružja utvrđuje direktor Agencije.

Bliži način držanja, nošenja, upotrebe i postupanja sa vatrenim oružjem utvrđuje direktor Agencije, u skladu sa zakonom koji se uređuje držanje, nošenje i način upotrebe vatrenog oružja.

Član 29

Ovlašćenim službenicima Agencije izdaje se službena legitimacija.

Službenu legitimaciju iz stava 1 ovog člana izdaje Agencija.

O izdatim službenim legitimacijama Agencija vodi evidenciju.

Oblik i sadržaj službene legitimacije, sadržaj i način vođenja evidencije iz stava 3 ovog člana utvrđuje direktor Agencije.

Član 30

Ovlašćeni službenik Agencije u vezi okolnosti vršenja poslova iz nadležnosti Agencije, angažovan na specifičnim radnim mjestima, može se podvrgnuti poligrafskom testiranju.

Poligrafsko testiranje se može sprovesti isključivo uz prethodnu, pisanu saglasnost ovlašćenog službenika koji se ispituje.

Ovlašćeni službenik iz stava 1 ovog člana, prije sprovođenja poligrafskog testiranja, mora biti upoznat sa svrhom ispitivanja, pravnim osnovom, pravima u vezi sa obradom podataka, uključujući i pravo da odbije testiranje bez pravnih posljedica, osim ako se radi o okolnostima koje se odnose na bezbjednosni rizik u vezi sa pristupom tajnim podacima ili vršenju poslova od posebnog značaja.

Rezultati poligrafskog testiranja ne mogu biti isključivi osnov za donošenje odluke o radnopravnom statusu ovlašćenog službenika Agencije iz stava 1 ovog člana.

Podaci dobijeni poligrafskim testiranjem predstavljaju posebnu kategoriju ličnih podataka, koji se obrađuju u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti.

Način sprovođenja poligrafskog testiranja, standarde i tehničke uslove za korišćenje poligrafa utvrđuje direktor Agencije, uz saglasnost Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama.

Član 31

Fizičko lice ima pravo da direktoru Agencije podnese pritužbu na rad ovlašćenog službenika Agencije ako smatra da mu je u primjeni ovlašćenja iz člana 26 ovog zakona taj službenik povrijedio neko njegovo pravo ili slobodu ili mu je nanio štetu.

Pravo iz stava 1 ovog člana fizičko lice može ostvariti u roku od sedam dana od dana kad je povrijeđeno neko njegovo pravo ili sloboda ili je nastala šteta.

Direktor Agencije je dužan da podnosiocu pritužbe dostavi pisani odgovor u roku od 15 dana od dana prijema pritužbe.

Podnosilac pritužbe ima pravo da, ako nije zadovoljan odgovorom iz stava 3 ovog člana ili ne dobije odgovor u propisanom roku, podnese prigovor specijalnom kontroloru za nacionalnu bezbjednost (u daljem tekstu: specijalni kontrolor) u roku od sedam dana od dana prijema odgovora, odnosno istekom roka za dostavljanje odgovora.

O prigovoru iz stava 4 ovog člana odlučuje specijalni kontrolor, u roku od 30 dana od dana prijema prigovora.

Način postupanja po pritužbama iz stava 1 ovog člana utvrđuje direktor Agencije.

6. Međunarodna saradnja

Član 32

Saradnja Agencije sa organima, organizacijama i službama drugih država i međunarodnim organizacijama ostvaruje se razmjenom podataka i zajedničkim vršenjem poslova iz nadležnosti Agencije, u skladu sa zakonom.

Član 33

Prilikom razmjene podataka Agencija može dostavljati lične podatke organima, organizacijama i službama iz člana 32 ovog zakona, ako:

- 1) država u kojoj je sjedište tih organa, organizacija i službi primjenjuje adekvatne mjere zaštite ličnih podataka;
- 2) posjeduje podatke da lice na koje se ti lični podaci odnose ugrožava interese nacionalne bezbjednosti Crne Gore, bezbjednosne interese države kojoj se podaci dostavljaju ili vrijednosti zaštićene međunarodnim pravom; i
- 3) je obezbijeđen princip uzajamnosti.

Odredba stava 1 tačka 2 ovog člana ne odnosi se na dostavljanje ličnih podataka u postupku vršenja bezbjednosne provjere uz saglasnost lica na koje se ti lični podaci odnose.

Podaci iz st. 1 i 2 ovog člana mogu se koristiti samo u svrhu radi koje su dostavljeni.

Agencija je dužna da, prilikom dostavljanja podataka iz st. 1 i 2 ovog člana, navede obaveze primaoca o primjeni adekvatnih mjera zaštite ličnih podataka i njihovom korišćenju isključivo u svrhu radi koje su dostavljeni.

O podacima iz st. 1 i 2 ovog člana Agencija vodi evidenciju, čiji sadržaj i način vođenja utvrđuje direktor Agencije.

Član 34

Ovlašćeni službenik Agencije može biti upućen na rad u inostranstvo u okviru saradnje sa organima, organizacijama i službama drugih država i međunarodnim organizacijama, kao i u drugim slučajevima radi vršenja poslova iz nadležnosti Agencije.

Ovlašćeni službenik Agencije koji se upućuje na rad u inostranstvo zaključuje ugovor sa direktorom Agencije.

Uslove upućivanja, prava i obaveze ovlašćenog službenika iz stava 1 ovog člana utvrđuje direktor Agencije, uz saglasnost Vlade.

7. Evidentiranje, korišćenje i čuvanje podataka

Član 35

Agencija uspostavlja i vodi evidencije, registre i zbirke podataka koje prikupi u vršenju poslova iz nadležnosti Agencije, kao i dokumenata o tim podacima i organizuje njihovo korišćenje i čuvanje.

Evidencije, registri i zbirke podataka i dokumenata iz stava 1 ovog člana označavaju se odgovarajućim stepenom tajnosti u skladu sa zakonom kojim se uređuje tajnost podataka.

Vrste evidencija, registara i zbirki podataka i dokumenata iz stava 1 ovog člana, njihov sadržaj, način uspostavljanja, vođenja, korišćenja i zaštite utvrđuje direktor Agencije.

Član 36

Prikupljanje, obrada, korišćenje, zaštita i uništavanje podataka i dokumenata iz člana 35 ovog zakona vrši se u skladu sa zakonom.

Član 37

Agencija je dužna da građanina, na njegov pisani zahtjev, obavijesti da li su preduzimane mjere prikupljanja podataka o njemu i da li Agencija vodi evidenciju o njegovim ličnim podacima i da mu stavi na uvid dokumenta o prikupljenim podacima.

Dokumenta iz stava 1 ovog člana ne mogu da sadrže podatke o ovlašćenim službenicima Agencije koji su prikupljali podatke, izvorima podataka, kao ni lične podatke o trećim licima.

Agencija je dužna da postupi u skladu sa stavom 1 ovog člana u roku od 30 dana od dana prijema zahtjeva.

Agencija nije dužna da postupi u skladu sa st. 1 i 3 ovog člana ako bi to postupanje imalo štetne posljedice po interese nacionalne bezbjednosti, do isteka roka tajnosti podatka na koji se zahtjev odnosi, određenog u skladu sa zakonom kojim se uređuje tajnost podataka.

U slučaju iz stava 4 ovog člana, Agencija će pisano obavijestiti podnosioca zahtjeva u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva iz stava 1 ovog člana.

III. ORGANIZACIJA

Član 38

Vrste unutrašnjih organizacionih jedinica Agencije, zvanja ovlašćenih službenika Agencije i uslove za sticanje tih zvanja utvrđuje direktor Agencije, uz saglasnost Vlade.

Akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Agencije donosi direktor Agencije, uz saglasnost Vlade.

Akti iz st. 1 i 2 ovog člana označavaju se odgovarajućim stepenom tajnosti u skladu sa zakonom kojim se uređuje tajnost podataka.

Član 39

Radom Agencije rukovodi direktor Agencije.

Direktora Agencije imenuje i razrješava Vlada, na predlog predsjednika Vlade.

Predlog za imenovanje direktora Agencije Vlada dostavlja Skupštini, radi davanja mišljenja.

Skupština, nakon rasprave u nadležnom radnom tijelu, daje mišljenje o predlogu.

Direktor Agencije imenuje se na pet godina i može biti ponovo imenovan.

Član 40

Direktor Agencije za svoj rad i rad Agencije odgovara Vladi.

Direktor Agencije ne može biti član političke partije, niti politički djelovati.

Zabrana iz stava 2 ovog člana odnosi se na vrijeme predlaganja za imenovanje, kao i pet godina prije imenovanja.

Član 41

U slučaju prestanka funkcije direktoru Agencije ili u slučaju spriječenosti da iz bilo kojeg razloga duže vrijeme vrši svoju dužnost, Vlada će imenovati vršioca dužnosti direktora Agencije iz visokog rukovodnog kadra Agencije, na period od šest mjeseci.

Član 42

Direktor Agencije:

- 1) stara se o zaštiti podataka, sredstava, metoda i izvora podataka od neovlašćenog pristupa;
- 2) daje instrukcije i naloge za rad organizacionim jedinicama i ovlašćenim službenicima Agencije;
- 3) odgovara za namjensko korišćenje budžetskih i drugih sredstava Agencije;
- 4) donosi opšte i druge akte neophodne za funkcionisanje Agencije;
- 5) podnosi Vladi izvještaj o radu Agencije;
- 6) obavlja i druge poslove utvrđene ovim zakonom.

Direktor Agencije, uz saglasnost Vlade, donosi godišnji program rada Agencije.

Član 43

Agenciju pred pravosudnim i upravnim organima zastupaju punomoćnici Agencije.

IV. PRAVA I DUŽNOSTI OVLAŠĆENIH SLUŽBENIKA AGENCIJE

1. Radni odnosi

Član 44

Radni odnos u Agenciji može zasnovati lice koje, pored opštih uslova za zasnivanje radnog odnosa državnih službenika i namještenika, ispunjava i sljedeće uslove, i to da:

- 1) nema državljanstvo druge države;
- 2) nije pravosnažno osuđivano za neko krivično djelo;
- 3) ne postoji bezbjednosni rizik za zasnivanje radnog odnosa u Agenciji;
- 4) je psihofizički sposobno za vršenje poslova u skladu sa aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Agencije;
- 5) nije starije od 25 godina ako prvi put zasniva radni odnos sa IV nivoom kvalifikacije obrazovanja, odnosno 30 godina sa VI i VII1 nivoom kvalifikacije obrazovanja.

Postojanje bezbjednosnog rizika za zasnivanje radnog odnosa u Agenciji utvrđuje se bezbjednosnom provjerom.

Bezbjednosnu provjeru iz stava 2 ovog člana vrši Agencija, uz prethodnu saglasnost kandidata za zasnivanje radnog odnosa.

Psihofizičke sposobnosti iz stava 1 tačka 4 ovog člana utvrđuju se u skladu sa aktom direktora Agencije.

Uslove iz stava 1 tač. 1, 2 i 3 ovog člana mora da ispunjava i lice koje je na stručnom osposobljavanju u Agenciji u skladu sa posebnim zakonom, kao i lice angažovano po ugovoru o djelu.

Lice koje ne ispunjava uslove iz stava 1 ovog člana Agencija nije dužna da obavještava o tome.

Član 45

Radni odnos u Agenciji zasniva se bez javnog oglašavanja, po postupku koji se utvrđuje aktom direktora Agencije.

Odluku o zasnivanju radnog odnosa u Agenciji donosi direktor Agencije, nakon pribavljanja potvrde organa državne uprave nadležnog za poslove finansija o raspoloživim finansijskim sredstvima.

Član 46

Lice koje zasnuje radni odnos u Agenciji dužno je da završi osnovnu obuku za vršenje poslova u Agenciji.

Program i način sprovođenja osnovne obuke i provjere znanja na osnovnoj obuci utvrđuje direktor Agencije.

Član 47

Tokom trajanja radnog odnosa za ovlašćene službenike Agencije može se vršiti provjera postojanja bezbjednosnih smetnji za dobijanje dozvole za pristup tajnim podacima najmanje stepena tajnosti "TAJNO".

Ako ovlašćeni službenik Agencije ne ispunjava uslove iz stava 1 ovog člana, Agencija na zahtjev tog službenika sprovodi postupak preispitivanja postojanja bezbjednosnih smetnji.

Način preispitivanja postojanja bezbjednosnih smetnji utvrđuje direktor Agencije.

Član 48

Ovlašćeni službenik Agencije ne može biti član političke stranke, niti politički djelovati.

Član 49

Ovlašćeni službenik Agencije, pored ograničenja u vezi vršenja poslova utvrđenih zakonom kojim se uređuju prava, obaveze i odgovornosti državnih službenika i namještenika, ne smije vršiti ni druge poslove, odnosno obavljati djelatnosti bez prethodnog odobrenja direktora Agencije.

Ovlašćeni službenik Agencije ne smije, bez prethodnog odobrenja direktora Agencije, javno saopštavati podatke o Agenciji ili iz djelokruga rada Agencije.

Ovlašćeni službenik Agencije putuje u inostranstvo uz prethodno mišljenje nadležne organizacione jedinice Agencije.

Način i postupak ostvarivanja prava iz st. 1 i 3 ovog člana utvrđuje direktor Agencije.

Član 50

Ovlašćeni službenici Agencije dužni su da za vrijeme rada i po prestanku rada u Agenciji čuvaju tajnost podatka u skladu sa zakonom kojim se uređuje tajnost podataka.

Član 51

Na položaj, prava, dužnosti i odgovornosti iz radnog odnosa ovlašćenih službenika Agencije shodno se primjenjuju zakoni kojima se uređuju prava, obaveze i odgovornosti policijskih službenika i državnih službenika, ako ovim zakonom nije drugačije propisano.

2. Ocjenjivanje ovlašćenih službenika Agencije i zdravstvena zaštita

Član 52

Ocjenjivanje rada ovlašćenih službenika Agencije vrši se jednom godišnje, a najkasnije do 31. januara tekuće za prethodnu godinu.

Ovlašćeni službenik Agencije dobija ocjenu rada "ističe se", "dobar" i "ne zadovoljava".

Ako ovlašćeni službenik Agencije nije saglasan sa ocjenom rada iz stava 2 ovog člana, Agencija na njegov zahtjev sprovodi postupak preispitivanja ocjene rada.

Način, postupak i kriterijume za ocjenjivanje, kao i način i postupak preispitivanja ocjena rada ovlašćenih službenika Agencije utvrđuje direktor Agencije.

Član 53

Ovlašćeni službenik koji je dobio ocjenu rada "ne zadovoljava" raspoređuje se na radno mjesto u nižem zvanju i ostvaruje prava radnog mjesta na koje je raspoređen.

U slučaju raspoređivanja iz stava 1 ovog člana, nije potrebna saglasnost ovlašćenog službenika.

Član 54

Ovlašćeni službenici Agencije su dužni da se, u cilju utvrđivanja opšte zdravstvene i posebne psihofizicke sposobnosti, podvrgnu redovnim i vanrednim pregledima, u skladu sa aktom direktora Agencije.

Ovlašćeni službenici Agencije koji su odlukom nadležne zdravstvene ustanove proglašeni nesposobnim za vršenje poslova mogu se privremeno rasporediti na drugo radno mjesto čije poslove mogu vršiti do ostvarivanja prava na invalidsku penziju, a najduže do tri godine od dana utvrđivanja nesposobnosti za obavljanje poslova.

3. Raspoređivanje službenika

Član 55

Ovlašćeni službenik Agencije, po potrebi službe, može biti trajno ili privremeno raspoređen na drugo radno mjesto, u istoj ili drugoj organizacionoj jedinici, u istom ili drugom mjestu rada.

Rješenje o trajnom i privremenom raspoređivanju donosi direktor Agencije.

Protiv rješenja iz stava 2 ovog člana može se pokrenuti upravni spor.

Član 56

Ovlašćeni službenik Agencije se radi obavljanja poslova ili prilikom donošenja novog ili izmjene postojećeg akta o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Agencije, može trajno rasporediti na drugo radno mjesto čiji se poslovi vrše u istom ili neposredno nižem zvanju koje odgovara njegovom nivou kvalifikacije obrazovanja i za koje ispunjava druge uslove propisane aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Agencije.

Ovlašćeni službenik Agencije iz stava 1 ovog člana ostvaruje zaradu radnog mjesta na koje je raspoređen.

U slučaju raspoređivanja iz stava 1 ovog člana, nije potrebna saglasnost ovlašćenog službenika.

Član 57

Ovlašćeni službenik Agencije se može, po potrebi službe, odnosno zamjene odsutnog ovlašćenog službenika ili racionalizacije troškova privremeno rasporediti na radno mjesto čiji se poslovi vrše u istom ili neposredno nižem zvanju od zvanja koje ovlašćeni službenik ima.

Privremeni raspored iz stava 1 ovog člana traje najduže jednu godinu, nakon čega ovlašćeni službenik Agencije ima pravo da se vrati na radno mjesto na kojem je radio prije raspoređivanja i ne može se ponovo privremeno rasporediti u roku od dvije godine, osim ako se on saglasi da se ponovo privremeno rasporedi prije isteka roka od dvije godine.

U slučaju raspoređivanja iz stava 1 ovog člana, nije potrebna saglasnost ovlašćenog službenika Agencije

Član 58

Ovlašćeni službenik Agencije koji je privremeno raspoređen u skladu sa članom 57 ovog zakona zadržava zaradu koja mu je pripadala na radnom mjestu sa kojeg je raspoređen, ako je to za njega povoljnije.

Ovlašćenom službeniku Agencije iz stava 1 ovog člana, koji je privremeno raspoređen u drugo mjesto rada udaljeno više od 50 km od mjesta njegovog prebivališta, odnosno na teritoriju druge opštine, pripadaju:

- 1) putni troškovi za posjetu porodici, četiri puta mjesečno;
- 2) mjesečna naknada za odvojeni život od porodice, utvđena aktom Vlade.

Ako je Agencija obezbijedila adekvatan smjestaj i ishranu, ovlašćenom službeniku Agencije iz stava 2 ovog člana pripada 70% mjesečne naknade za odvojeni život od porodice.

Član 59

Na osnovu sporazuma direktora Agencije i starješine organa državne uprave ovlašćeni službenik Agencije, uz njegovu saglasnost, može biti privremeno raspoređen u drugi organ.

4. Kategorizacija radnih mjesta, zarade i dodaci na zaradu

Član 60

Raspoređivanje zvanja ovlašćenih službenika Agencije u grupe poslova, zavisno od nivoa kvalifikacije obrazovanja u skladu sa zakonom kojim se uređuju zarade zaposlenih u javnom sektoru i zakonom kojim se uređuju prava, obaveze i odgovornosti državnih službenika i namještenika utvrđuje direktor Agencije, uz saglasnost Vlade.

Član 61

Zbog posebne prirode poslova, uslova rada i odgovornosti, ovlašćeni službenici Agencije ostvaruju pravo na dodatak na osnovnu zaradu.

Radna mjesta na kojima se ostvaruje pravo na dodatak na osnovnu zaradu utvrđuju se aktom iz člana 60 ovog zakona.

Rješenje o zaradi, dodacima na zaradu, naknadama i drugim primanjima službenika Agencije donosi direktor Agencije.

Član 62

Ovlašćenim službenicima Agencije staž osiguranja računa se u uvećanom trajanju, u skladu sa propisima kojima se uređuje penzijsko i invalidsko osiguranje.

5. Disciplinska odgovornost

Član 63

Ovlašćeni službenik Agencije je disciplinski odgovoran za povrede službene dužnosti koje mogu biti lakše ili teže.

Član 64

Pored lakših povreda službene dužnosti utvrđenih zakonom kojim se uređuju prava, obaveze i odgovornosti državnih službenika i namještenika i zakonom kojim se uređuju prava, obaveze i odgovornosti policijskih službenika, lakša povreda službene dužnosti je i povreda pravila i standarda koji su Etičkim kodeksom ovlašćenih službenika Agencije i drugim opštim aktima direktora Agencije propisani kao lakše povrede službene dužnosti.

Etički kodeks iz stava 1 ovog člana utvrđuje direktor Agencije.

Član 65

Pored težih povreda službene dužnosti utvrđenih zakonom kojim se uređuju prava, obaveze i odgovornosti državnih službenika i namještenika i zakonom kojim se uređuju prava, obaveze i odgovornosti policijskih službenika teže povrede službenih dužnosti su:

- 1) ponašanje koje šteti ugledu Agencije;
- 2) odavanje podataka ili omogućavanje uvida u podatke iz nadležnosti Agencije neovlašćenim licima;
- 3) kontakt sa pripadnicima stranih službi i bezbjednosno interesantnim licima i organizacijama, bez prethodnog odobrenja direktora Agencije;
- 4) javno saopštavanje podataka o Agenciji ili iz djelokruga rada Agencije, bez prethodnog odobrenja direktora Agencije;
- 5) postupanje sa vatrenim oružjem suprotno ovom zakonu i aktima kojima se uređuje držanje, nošenje i upotreba vatrenog oružja ovlašćenog službenika Agencije;
- 6) vršenje drugih poslova, odnosno obavljanje djelatnosti bez prethodnog odobrenja direktora Agencije;
- 7) odbijanje podvrgavanju redovnim i vanrednim pregledima u cilju utvrđivanja opšte zdravstvene i posebne psihofizičke sposobnosti;
- 8) konflikt interesa u vezi sa vršenjem poslova iz nadležnosti Agencije;
- 9) protivpravno sticanje materijalne koristi za sebe ili drugo lice u vezi sa poslom.

Član 66

Disciplinske mjere za lakšu povredu službene dužnosti su:

- 1) pisana opomena;
- 2) novčana kazna u iznosu do 15% zarade isplaćene za mjesec u kojem je povreda službene dužnosti učinjena, u trajanju do tri mjeseca.

Disciplinske mjere za težu povredu službene dužnosti su:

- 1) novčana kazna u iznosu od 20% do 40% zarade isplaćene za mjesec u kojem je povreda službene dužnosti učinjena, u trajanju do šest mjeseci;
- 2) prestanak radnog odnosa.

Član 67

Postupak za utvrđivanje disciplinske odgovornosti za povredu službene dužnosti pokreće disciplinski tužilac, kojeg iz reda ovlašćenih službenika Agencije imenuje direktor Agencije i koji ima VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja iz oblasti pravnih nauka.

Postupak iz stava 1 ovog člana vodi disciplinska komisija, koju imenuje direktor Agencije iz reda ovlašćenih službenika Agencije, od kojih predsjednik i najmanje dva člana imaju VIII nivo kvalifikacije obrazovanja iz oblasti pravnih nauka.

Disciplinsku mjeru za povredu službene dužnosti izriče disciplinska komisija.

Protiv odluke o izricanju disciplinske mjere može se podnijeti žalba direktoru Agencije, koji u roku od 30 dana donosi odluku o tome.

Protiv odluke direktora Agencije iz stava 4 ovog člana može se pokrenuti upravni spor.

U disciplinskom postupku protiv ovlašćenog službenika Agencije javnost je isključena.

Bliži način sprovođenja postupka za utvrđivanje disciplinske odgovornosti ovlašćenih službenika Agencije uređuje direktor Agencije.

Član 68

Agencija je dužna da u izvještaju iz člana 80 stav 2 ovog zakona u posebnom dijelu dostavi informacije o broju sprovedenih disciplinskih postupka.

6. Prestanak radnog odnosa

Član 69

Pored slučajeva propisanih opštim propisima o radu, zakonom kojim se uređuju prava, obaveze i odgovornosti državnih službenika i namještenika i zakonom kojim se uređuju prava, obaveze i odgovornosti policijskih službenika, ovlašćenom službeniku Agencije prestaje radni odnos po sili zakona, i to:

- 1) zbog utvrđivanja bezbjednosnih smetnji;
- 2) u slučaju iz člana 54 stav 2 ovog zakona;
- 3) zbog odbijanja rasporeda iz člana 55 ovog zakona;
- 4) zbog dobijanja dva puta uzastopno ocjene rada "ne zadovoljava";
- 5) zbog dolaska na posao pod dejstvom alkohola ili psihoaktivnih supstanci, opijanja u toku rada ili upotrebe psihoaktivnih supstanci, uz odbijanje odgovarajućeg testiranja radi utvrđivanja tih činjenica od strane ovlašćenog lica, u skladu sa posebnim propisima.

O prestanku radnog odnosa zbog razloga iz stava 1 ovog člana direktor Agencije donosi rješenje.

Kao dan prestanka radnog odnosa iz stava 1 ovog člana određuje se dan utvrđivanja razloga iz stava 1 ovog člana.

Član 70

Izuzetno od uslova propisanih zakonom kojim se uređuje penzijsko i invalidsko osiguranje, ovlašćenom službeniku Agencije, zbog potreba službe, prestaje radni odnos rješenjem direktora Agencije uz ostvarivanje prava na starosnu penziju, kad navrší najmanje 30 godina staža osiguranja, od kojih najmanje 15 godina efektivno

provedenih na poslovima u Agenciji na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem.

Pravo iz stava 1 ovog člana ovlašćeni službenik Agencije može ostvariti i na lični zahtjev, uz saglasnost direktora Agencije.

Starosna penzija iz stava 1 ovog člana određuje se na način propisan zakonom kojim se uređuje penzijsko i invalidsko osiguranje, s tim što se prilikom određivanja ličnog koeficijenta, ako je za ovlašćenog službenika Agencije povoljnije, lični koeficijent utvrđuje na osnovu zarade, odnosno naknade zarade ostvarene u kalendarskoj godini koja prethodi godini ostvarivanja prava na starosnu penziju.

Iznos starosne penzije određen u skladu sa stavom 3 ovog člana, uvećava se za 40%, s tim što iznos te penzije ne može biti veći od najvišeg iznosa starosne penzije utvrđene u skladu sa zakonom kojim se uređuje penzijsko i invalidsko osiguranje.

Ovlašćenim službenicima Agencije kojima radni odnos prestaje zbog ostvarivanja prava na starosnu penziju pripada otpremnina, čiju visinu određuje direktor Agencije, uz saglasnost Vlade, po prethodno pribavljenoj potvrdi organa državne uprave nadležnog za poslove finansija o raspoloživim finansijskim sredstvima.

7. Druga prava ovlašćenih službenika Agencije

Član 71

Crna Gora je obavezna da ovlašćenim službenicima Agencije i članovima njihovih porodica pruži pravnu i materijalnu pomoć, ako su u vršenju poslova iz nadležnosti Agencije zadržani, lišeni slobode ili osuđeni van teritorije Crne Gore.

Agencija je obavezna da pomoć iz stava 1 ovog člana i druge oblike zaštite pruži bivšim ovlašćenim službenicima Agencije i članovima njihovih porodica.

Ovlašćeni službenik Agencije ne ostvaruje prava iz st. 1 i 2 ovog člana u slučaju prekoračenja ovlašćenja ili zloupotrebe položaja ovlašćenih službenika Agencije.

Član 72

Pravosudni organi Crne Gore su dužni da zaštitite podatke o identitetu ovlašćenog službenika Agencije i sredstvima Agencije koji se nalaze u dokaznom materijalu u postupcima pred pravosudnim organima, a koji su u vezi sa vršenjem poslova iz nadležnosti Agencije, osim u slučaju prekoračenja ovlašćenja ili zloupotrebe položaja ovlašćenog službenika Agencije.

8. Evidencije iz radnih odnosa

Član 73

Agencija vodi kadrovsku evidenciju i evidenciju o zaradama koje, pored podataka utvrđenih zakonom kojim se uređuju prava, obaveze i odgovornosti državnih službenika i namještenika i zakonom kojim se uređuju zarade zaposlenih u javnom sektoru, sadrže i druge podatke o ovlašćenim službenicima Agencije koji su u vezi sa vršenjem poslova iz nadležnosti Agencije.

Podaci iz evidencija iz stava 1 ovog člana označavaju se odgovarajućim stepenom tajnosti u skladu sa zakonom kojim se uređuje tajnost podataka.

Član 74

Pored evidencija iz člana 73 ovog zakona, Agencija vodi i evidenciju o imovini ovlašćenih službenika Agencije.

Radi vođenja evidencije iz stava 1 ovog člana ovlašćeni službenik Agencije je dužan da Agenciji podnese imovinski karton.

Sadržaj i način vođenja evidencije iz stava 1 ovog člana, sadržaj i obrazac imovinskog kartona iz stava 2 ovog člana, kao i način popunjavanja i provjere podataka iz tog kartona uređuje direktor Agencije.

V. KONTROLA ZAKONITOSTI I EFIKASNOSTI RADA AGENCIJE

Član 75

U Agenciji se vrši kontrola zakonitosti i efikasnosti rada koja se odnosi na:

- 1) zaštitu podataka;
- 2) efikasnost realizacije programa i planova rada;
- 3) primjenu i prekoračenje ovlašćenja;
- 4) finansijsko poslovanje;
- 5) efikasnost izvršenja drugih poslova i zadataka iz nadležnosti Agencije.

Član 76

Kontrolu zakonitosti i efikasnosti rada Agencije vrši specijalni kontrolor u prostorijama Agencije.

Za specijalnog kontrolora može se imenovati lice koje pored opštih uslova za zasnivanje radnog odnosa u državnom organu ispunjava i sljedeće uslove, i to da:

- 1) nema državljanstvo druge države;
- 2) nije pravosnažno osuđivano za neko krivično djelo;
- 3) ne postoji bezbjednosni rizik za zasnivanje radnog odnosa u Agenciji;
- 4) ima najmanje pet godina radnog iskustva u sektoru bezbjednosti.

Postojanje bezbjednosnog rizika utvrđuje se bezbjednosnom provjerom koju vrši Agencija, uz prethodnu saglasnost lica iz stava 2 ovog člana.

O postojanju bezbjednosnih rizika Agencija nije dužna da obavještava lice iz stava 3 ovog člana.

Specijalnog kontrolora postavlja i razrješava Vlada, na predlog predsjednika Vlade.

Mandat specijalnog kontrolora prestaje prestankom mandata Vlade.

Specijalni kontrolor je za svoj rad odgovoran Vladi.

Specijalni kontrolor ima prava, obaveze i koeficijent zarade savjetnika predsjednika Vlade.

Član 77

Specijalni kontrolor podnosi direktoru Agencije izvještaj o svim pitanjima od značaja za rad Agencije, povredi zakona i drugih propisa, kao i o drugim saznanjima do kojih dođe tokom kontrole i daje preporuke i određuje rok za otklanjanje nedostataka.

U slučaju da se u roku iz stava 1 ovog člana ne otklone uočeni nedostaci, nepravilnosti ili nezakonito postupanje, specijalni kontrolor je o tome dužan da obavijesti Vladu.

Specijalni kontrolor podnosi godišnji izvještaj o izvršenoj kontroli direktoru Agencije, Vladi i nadležnom radnom tijelu Skupštine.

Član 78

Direktor Agencije može, iz razloga zaštite interesa nacionalne bezbjednosti, privremeno prekinuti ili zabraniti specijalnom kontroloru vršenje kontrole ako bi to ozbiljno ugrozilo uspješno sprovođenje aktivnosti Agencije koja je u toku i koja je od posebnog značaja za nacionalnu bezbjednost.

O mjerama iz stava 1 ovog člana direktor Agencije, bez odlaganja, obavještava predsjednika Vlade.

Član 79

Specijalnom kontroloru prestaje mandat:

- prestankom mandata Vlade;
- na lični zahtjev;
- ako prestane da ispunjava uslove iz člana 76 stav 2 tač. 1 i 3 ovog zakona;
- razrješenjem.

Lice iz stava 1 ovog člana razrješava se, ako:

- je osuđeno na безусловnu kaznu zatvora;
- je osuđeno za krivično djelo koje ga čini nedostojnim za vršenje dužnosti u državnom organu;
- na osnovu podataka koje dostavi Vijeće za nacionalnu bezbjednost, Vlada ocijeni da je to lice ugrozilo ili može da ugrozi podatke iz člana 6 ovog zakona.

VI. PARLAMENTARNA KONTROLA

Član 80

Parlamentarnu kontrolu rada Agencije vrši Skupština, preko nadležnog radnog tijela.

Agencija podnosi godišnji izvještaj o radu radnom tijelu iz stava 1 ovog člana.

Agencija je dužna da, na zahtjev radnog tijela iz stava 1 ovog člana, dozvoli uvid u postupak nadzora iz člana 15 stav 1 tač. 4 i 7 ovog zakona, ako se time ne ugrožava nacionalna bezbjednost.

Agencija ne može dati podatke o identitetu saradnika Agencije, ovlašćenog službenika Agencije sa prikrivenim identitetom i drugih lica kojima bi otkrivanje tih podataka moglo da šteti, kao i o bezbjednosnim i obavještajnim izvorima i akcijama koje su u toku.

Član 81

Na pitanja vršenja parlamentarne kontrole rada Agencije koja nijesu uređena ovim zakonom, shodno se primjenjuje zakon kojim se uređuje parlamentarni nadzor u oblasti bezbjednosti i odbrane.

VII. FINANSIRANJE

Član 82

Finansijska sredstva za rad Agencije obezbjeđuju se budžetom Crne Gore.

Dodatna sredstva za posebne namjene, kad je to u interesu nacionalne bezbjednosti, obezbjeđuje Vlada, na predlog Agencije.

Podaci koji se odnose na materijalno-finansijske i računovodstvene poslove Agencije označavaju se odgovarajućim stepenom tajnosti u skladu sa zakonom kojim se uređuje tajnost podataka.

Član 83

Za realizaciju nabavki u Agenciji ne primjenjuju se propisi o javnim nabavkama.

Za nabavku, održavanje i servisiranje specijalne opreme, oružja i službenih prostorija koje se koriste u radu Agencije ne vrši se plaćanje poreza, ne primjenjuju se odredbe propisa u pogledu obaveze obračunavanja, plaćanja i izvještavanja poreskog organa.

Način i postupak sprovođenja nabavki u Agenciji uređuje direktor Agencije.

Član 84

Agencija za pravna i fizička lica koja su učesnici u postupcima nabavki, a kojima se omogućava pristup bezbjednosnim zonama, sprovodi postupak bezbjednosnih provjera u skladu sa zakonom kojim se uređuje tajnost podataka.

U slučaju da se u postupku bezbjednosnih provjera utvrdi postojanje bezbjednosnih smetnji Agencija o tome obavještava lica iz stava 1 ovog člana, pri čemu nije dužna da obrazloži razloge na osnovu kojih je utvrđeno postojanje bezbjednosnih smetnji.

VIII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 85

Opšti akti za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja akata iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se akti donijeti na osnovu Zakona o Agenciji za nacionalnu bezbjednost ("Službeni list RCG", broj 28/05 i "Službeni list CG" br. 20/11, 8/15, 125/23 i 19/25), ako nijesu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Član 86

Odredbe člana 70 ovog zakona primjenjivaće se do dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

Član 87

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o Agenciji za nacionalnu bezbjednost ("Službeni list RCG", broj 28/05 i "Službeni list CG" br. 20/11, 8/15, 125/23 i 19/25).

Član 88

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".